Betoog eerste termijn – Programmabegroting 2027–2030

Voorzitter,

Een begroting is meer dan cijfers en beleidsvoornemens.
Het gaat om de stad waarin onze inwoners wonen, werken en leven - en om de keuzes die we maken voor het Lelystad van morgen.

We willen een groeiende stad, maar wel een stad die in balans is. Nieuwe woningen zijn belangrijk, maar Lelystad is meer dan nieuwbouw en de ambitie om door te groeien naar 120.000 inwoners.
Ook de bestaande wijken, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid verdienen aandacht.

Inwoners moeten kunnen rekenen op betaalbare woningen, veilige wijken, zorg dichtbij en bereikbare voorzieningen. Dat vraagt om keuzes die aansluiten bij wat er in de stad nodig is.

Voorzitter, de komende jaren worden verschillende ontwikkelingen zichtbaar: Zuiderhage, Campus Midden, Rietlanden 3 de sporthal bij Porteum, maar ook plannen in Warande, het Lelycentre, het stationsgebied en het Stadshart.

Het vorige college heeft een fundament gelegd voor deze ontwikkelingen.
Dat verdient waardering, daar kunnen/moeten we op voortbouwen.

Maar uiteindelijk telt vooral, wat inwoners ervan merken: komen er niet alleen woningen bij, maar ook voldoende scholen, sportvoorzieningen, zorg en openbaar vervoer?
Is er aandacht voor groen, bereikbaarheid en veiligheid?
En profiteren ook de bestaande wijken van de groei?
Het gaat dus niet alleen om nieuwe gebouwen, maar ook om de kwaliteit van de hele stad en om de mensen die hier al wonen.

Voorzitter, financieel staan we voor een stevige uitdaging.
2027 is sluitend, maar daarna lopen de tekorten op. Dat vraagt om realisme en scherpe keuzes.
We kunnen niet alles tegelijk en moeten ons niet rijk rekenen met incidentele meevallers.

Maar voorzitter, voorzichtig omgaan met geld betekent niet dat we stil moeten staan.
Het betekent dat we verstandig investeren, prioriteiten stellen en plannen betaalbaar én uitvoerbaar houden.

Voorzitter, in deze begroting worden middelen gereserveerd voor ambities uit het Raadsakkoord, het Raadsakkoord dat wij als InwonersPartij mede hebben ondertekend.
De concrete uitwerking van het Raadsakkoord moet zichtbaar worden in het collegeuitvoerings-programma (CUP).

Bij de kadernota 2028 verwachten we daarom een helder CUP met daarin:
- welke maatregelen worden wanneer uitgevoerd,
- hoe worden de middelen ingezet en
- wat merken onze inwoners daarvan?

We willen dat de gereserveerde middelen leiden tot concrete resultaten en dat de afspraken uit het Raadsakkoord zichtbaar worden in de stad.

Voorzitter, het nieuwe poppodium is een voorbeeld van investeren in de stad. Tijdens de presentatie in de Agora op 21 oktober zagen we een realistische businesscase en een multifunctionele inrichting. Dat stemde ons positief. Dat betekent dat ze naar onze wensen hebben geluisterd.

De samenwerking met het Agora Theater biedt kansen om zowel de Agora en het poppodium toekomstbestendig te maken. Tegelijk moeten we de kosten en exploitatie, zeker in de opstartfase goed blijven volgen.

Voorzitter, voordat ik inga op de amendementen van onze fractie, wil ik iets zeggen over de manier waarop wij als Raad omgaan met vragen en informatieverzoeken. We zien dat sommige fracties bij het opstellen van onder andere technische vragen, moties en amendementen steeds vaker AI inzetten. AI kan daarbij behulpzaam zijn, maar kan ook leiden tot extra werk voor de ambtelijke organisatie. Bij deze Programmabegroting waren er meer dan 400 technische vragen, 51 amendementen en 52 moties. De tijd die ambtenaren besteden aan het beantwoorden van deze vragen, kunnen zij niet besteden aan hun dagelijkse werk voor onze stad. Daarnaast is meer informatie niet per definitie betere informatie.
We moeten daarom goed afwegen of een vraag nodig is en wat het antwoord toevoegt. Soms geeft een kort gesprek met de wethouder of ambtenaar al snel duidelijkheid en voorkomt het een lange vragenlijst.

Voorzitter, dan kom ik nu bij de amendementen van de InwonersPartij.
Wij dienen vanavond 4 amendementen in.

A-34 – Bijstelling 85: Nachttrein
Uit de evaluatie blijkt dat gemiddeld 15 tickets per retourrit worden verkocht. De gemeentelijke bijdrage bedraagt daarmee ongeveer € 67 per verkocht ticket. Op 17 november wordt bovendien een uitspraak verwacht over het bezwaar van de NS tegen de gemeentelijke bijdrage aan Arriva. Die uitspraak kan gevolgen hebben voor de juridische en financiële mogelijkheden.
Daarom vinden wij het niet verstandig nu al geld te reserveren voor voortzetting. Eerst moet er duidelijkheid zijn, daarna kan de raad besluiten. Wij stellen dus voor om besluitpunt 85 te schrappen.

A-36 – Bijstelling 86: verlenging accountmanager Stadshart
We investeren in het Stadshart, maar willen ook weten wat die investering oplevert. Bij de start zijn geen meetbare doelen vastgesteld. Dat is wat ons betreft niet goed. We stellen daarom voor de € 125.000 alleen voor 2027 beschikbaar te stellen. Gebruik dat jaar om concrete doelen en meetbare resultaten vast te leggen. Daarna kan de raad op basis van een evaluatie besluiten over een mogelijk vervolg.

A-50 – Extra besluitpunt: sportverkiezingen
Voorzitter, niet alles draait om besparen. Ook initiatieven die onze stad verbinden verdienen aandacht. Sporters, trainers, vrijwilligers en verenigingen zetten zich vaak jarenlang met hart en ziel in.
De sportverkiezingen zijn een mooie gelegenheid om hen te hiervoor te waarderen.
Binnen het project Gezonde Stad van de Maatschappelijke Agenda is hiervoor geen budget.
Daarom stellen wij voor om van 2027 tot en met 2030 jaarlijks € 20.000 beschikbaar te stellen uit de Reserve Ontwikkeling Stad.

A-51 – Extra besluitpunt: uitzending raadsvergaderingen
Voorzitter, betrokkenheid van inwoners bij de lokale politiek vinden wij belangrijk. Raadsvergaderingen zijn online te volgen/streamen, maar dat is niet voor iedereen even toegankelijk. Een televisie-uitzending kan die drempel verlagen. Via KPN-kanaal 1395 en Ziggo-kanaal 38 kan dit voor € 3.500 per jaar.
De dekking hiervoor zoeken we binnen het budget van de raad.
Volgens ons is dit een bescheiden investering die de lokale democratie toegankelijker maakt.

Voorzitter, gezien onze spreektijd beperken we ons tot onze eigen amendementen; de moties en amendementen van andere fracties die wij mee-indienen, laten we graag door de indieners zelf toelichten.

Voorzitter, tot slot
De kadernota 2028 en het CollegeUitvoerings Programma worden belangrijke momenten om te beoordelen hoe de ambities uit het Raadsakkoord worden uitgevoerd. Wij kijken uit naar die uitwerking.

Voorzitter, onze lijn is duidelijk:
- we investeren waar dat nodig is,
- vragen om goede onderbouwing en duidelijke resultaten,
- en houden oog voor onze inwoners en voor de financiële toekomst van Lelystad.

Tot zover onze eerste termijn.
Dank u wel.